

Cîte ceva despre istoricul Şcolii superioare de teatru de la Leipzig*

Din modesta „secție de spectacologie”, creată încă în 1945, în cadrul Şcolii superioare de muzică de la Weimar, de către neobositul animator Vallentin, a luat ființă în 1947 Institutul german de teatru, adăpostit în clădirea castelului Belvedere. Titulatura institutului era întregită — aş spune: în subtitlu — de următoarele cuvinte care aveau semnificația unei indicații programatice: „pentru înnoirea metodică a teatrului german”. Era, în rezumat, programul pe care și-l fixaseră Maxim Vallentin și colaboratorii lui în ce privește educarea noului „schimb” al scenei germane.

Sprîjinindu-ne pe marea tradiție realistă germană, reprezentată de Otto Brahm și de creația din tinerețe a lui Max Reinhardt, și valorificînd în spirit creator experiența teatrului sovietic, am început să formăm elemente actoricești, doritoare și capabile să aducă de pe scenă aportul lor la reumanizarea vieții noastre sociale.

În 1949, i s-a adăugat Institutului de teatru „o secție de teatrologie. S-a făcut acest lucru, deoarece s-a învederat că știința teatrului și arta teatrului sînt atît de strîns legate între ele și de solidare, încît formarea specialiștilor în ambele aceste domenii se cere făcută în cadrul unuia și aceluiași institut.

De la bun început, am fost toți de părere că programul de predare, materialul didactic, pe scurt, studiile studenților tre-

buiuau toate determinate de obiectivele practice. Primul pas, prima manifestare publică în acest sens a avut loc chiar în 1947, prin reprezentarea piesei *Miraculosul teatru de păpuși* de Cervantes. De atunci încoace, studenții noștri au dat nenumărate reprezentații în teatrele Republicii și, mai cu seamă, în casele de cultură și la marile întreprinderi. De altfel, activitatea studiului de pe lingă institutul nostru stă la originea „Ansamblului tînăr” („Das junge Ensemble”), care a constituit ulterior, în 1952, nucleul teatrului „Maxim Gorki” din Berlin, fundat de Maxim Vallentin.

În 1953, Institutul s-a mutat la Leipzig și, contopindu-se cu școala de actorie din acel oraș, a devenit Școala superioară de teatru. Leipzig este un oraș universitar; această împrejurare a înlesnit desăvîrșirea calificării științifice a cadrelor noastre pedagogice. Astăzi avem mai bine de patruzeci de profesori și conferențieri, în afara cărora mai țin cursuri și unii membri ai corpului didactic aparținînd altor facultăți din cadrul universității Leipzig.

Părăsind Weimarul, am lăsat la Belvedere un studio amenajat de noi, cu fondurile pe care ni le puseseră la dispoziție autoritățile locale. La Leipzig, Școala de teatru dispune, chiar în clădirea unde funcționează, de cinci scene de studio nu prea mari, în schimb înzestrate cu tot utilajul necesar. Avem săli de coregrafie și de scrimă și în ultimii doi ani ne-am putut permite luxul de a instala un studio de imprimări sonore, înzestrat cu toate mijloacele tehnice moderne.

Roadele muncii noastre se văd. Un număr de 96 de absolvenți ai secției de spectacologie (artă teatrală) lucrează astăzi ca

* Articol scris pentru revista „Teatrul”.

actori sau regizori în teatrele din țară, unii dintre ei chiar în cadrul colectivelor artistice ale unor teatre de seamă, ca Deutsches Theater din Berlin, Teatrul de Stat din Dresda etc. Secția de teatrologie (știință teatrală) a fost absolvită până în prezent de 68 de tineri care îndeplinesc diferite funcțiuni, nu numai în domeniul teatral propriu-zis, ci și al filmului, televiziunii, opereii, operetei.

Firește, ne-ar fi de mare folos dacă am dispune și la Leipzig de un teatru-studio al nostru, al institutului, așa cum aveam la Weimar. În felul acesta, studenții noștri ar putea înfrunta cu regularitate judecata publicului. Până la obținerea acestui teatru, am stabilit, cu sprijinul forurilor culturale din oraș și din district, modalități de lucru care le îngăduie tinerilor viitori actori și regizori să desfășoare o activitate practică sistematică în cadrul instituțiilor teatrale din oraș.

Studiile celor două sectoare ale facultății noastre sînt, așa cum am mai spus, în foarte strînsă legătură. Socotim că nu trebuie să se piardă din vedere, așa cum am arătat, următorul fapt: secretarii literari și actorii, directorii de teatru și regizorii urmăresc, în fond, aceleași feluri mari, muncesc, de fapt, pentru același scop — realizarea creației artistice pe scenă. Și dacă e necesar ca omul de știință să aducă aci și aportul unei bogate sensibilități artistice, nu e mai puțin adevărat că artistul propriu-zis trebuie să fie, la rîndul său, înarmat cu principii științifice trănice, care să-l călăuzească în munca lui. Este ceea ce ne străduim să obținem în cadrul Școlii superioare de teatru.

Otto LANG

Un actor român răspunde la o anchetă internațională

Revista sovietică „Teatr” a întreprins o largă anchetă în rîndurile oamenilor de teatru din cîteva țări, în legătură cu unele probleme privind actuala situație a teatrului contemporan. La întrebările formulate de redacția revistei „Teatr” au răspuns pînă acum Jean Vilar, dramaturgul egiptean Ali Ahmed Bakasir, Dina Gandi, actrița și regizoare indiană („Teatr” nr. 1/1957) și actorul Ion Finteșteanu („Teatr” nr. 3/57).

Cuprinderea în cadrul unui material de

sinteză a răspunsurilor publicate ar fi fără îndoială instructivă pentru cunoașterea coordonatelor pe care se dezvoltă mișcarea teatrală contemporană și, de aceea, după încheierea anchetei, vom reveni mai amplu asupra pozițiilor adoptate de diverșii oameni de teatru. Pentru moment însă ne propunem numai să punctăm cîteva opinii expuse în materialul semnat de Ion Finteșteanu.

Răspunzînd la întrebarea: „Actuala situație a teatrului în țara dvs. și cele mai caracteristice tendințe ale dezvoltării sale”, Ion Finteșteanu, după ce întreprinde o scurtă investigație în istoria teatrului romînesc și relevă tendințele sale realiste, manifestate de la primele începuturi și menținute vii, datorită unor animatori ca Millo, Caragiale, Davilla, Victor Ion Popa și alții, de-a lungul întregii sale istorii — precizează că abia „după eliberare, adevărata artă a triumfat și, datorită reîntoarcerii la tradițiile teatrului nostru, viața sa a început să pulseze din nou viu”. Caracterizînd actuala etapă de dezvoltare a teatrului nostru, Ion Finteșteanu relevă: „Apropierea de problemele de bază ale vieții, apropierea de actualitate, iată ce a îmbogățit dramaturgia și scena romînească în primul rînd”.

Dezvoltînd răspunsul la întrebarea „Cum trebuie să fie teatrul contemporan și care sînt lipsurile sale”, Ion Finteșteanu subliniază, în primul rînd, importanța schimburilor de experiență între diversele culturi teatrale, cît și a manifestărilor teatrale internaționale care prilejuiesc o mai bună cunoaștere a valorilor și aspectelor teatrului contemporan.

În continuare, referindu-se la esența întrebării, Ion Finteșteanu arată că „...în dramaturgia contemporană, în repertoriul teatral se constată un anume impas ale cărui consecințe se fac simțite și în Apus și la noi. În timp ce în dramaturgia apuseană se vedește preferința pentru problemele de metafizică și deci o îndepărtare de viață, la noi, dramaturgia se leagă strîns de realitate, inspirîndu-se din problemele concrete ale vieții. Cu toate acestea, și într-un caz și în celălalt, se simte distinct efortul pentru a preveni în primul caz pericolul ruperii teatrului de realitate, iar în al doilea, cel al alunecării în naturalism”. Și Ion Finteșteanu conchide „teatrul contemporan devine tot mai mult